

Stockholm Business Region AB
Handläggare: Hans Aspgren
Telefon: 0850828025
Epost: hans.aspgren@stockholm.se

Till
Styrelsen för Stockholm Business Region

Promemorian - Näringslivets klimatomställning

Remissvar

Bolagets förslag till beslut

Stockholm Business Region överlämnar följande tjänsteutlåtande som svar på remiss av ”Promemorian – Näringslivets klimatomställning” (SSAB 2022/108)

Ärendet anmäls som kontorsyttrande på styrelsens sammanträde den 6:e december 2022.

Bakgrund

Stockholms Stadshus AB har remitterat ”Promemorian – Näringslivets klimatomställning” (SSAB 2022/108) till Stockholm Business Region (SBR). Svar på remissen ska vara Stockholms Stadshus AB tillhanda senast den 20 oktober 2022.

Ärendet

Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (Tillväxtanalys) har tagit fram en promemoria/rapport utifrån regeringens uppdrag att ta fram underlag om näringslivets klimatomställning inför den kommande klimatpolitiska handlingsplanen 2023–2026. Uppdraget är genomfört med stöd från Naturvårdsverket, Energimyndigheten, Jordbruksverket, Boverket och Skogsstyrelsen. Rapporten presenterar 47 förslag och rekommendationer med beskrivningar och tillhörande analyser som ska bidra till näringslivets klimatomställning.

Förslagen och rekommendationerna i rapporten består i huvudsak av utredningar som regeringen skyndsamt bör genomföra för att öka takten i klimatomställningen. Varje förslag och rekommendation kommer att bidra till att näringslivets klimatomställning

underlättas men för att genomslaget ska bli tillräckligt krävs att merparten av åtgärderna genomförs.

Komplex mix av barriärer

Myndigheternas hinderanalyser visar på en komplex mix av barriärer som näringslivets aktörer möter. Elektrifieringen av samhället får betydande konsekvenser för såväl klimatmålen som för klimatomställningen av näringslivet. Ökade ambitioner inom EU får konsekvenser för Sverige. EU:s klimatpolitik anger ramarna för den svenska klimatpolitiken och den genomgår just nu betydande revideringar och skärpningar. Sverige befinner sig mitt i denna förändringsprocess vilket bidrar till oklara förutsättningar. EU:s energi-och klimatpolitik kommer med säkerhet att spela en allt viktigare roll.

Omfattande förändringsprocesser

Majoriteten av rapportens förslag och rekommendationer tar hänsyn till det pågående förändringsprocesserna inom EU:s klimatpolitik. Ett exempel är förslaget om att justera nuvarande regler för fri tilldelning av utsläppsrätter. Ett annat exempel är förslaget att säkerställa långsiktiga mål för EU ETS efter 2030.

Ett annat förslag i rapporten är att regeringen tillsätter en utredning om ett tvådelat ersättningsystem vid etablering av ny kraft. Syftet är att öka incitamenten för lokal acceptans. För att underlätta klimatomställningen inom jordbruket rekommenderas regeringen att dels tillsätta en utredning om ett styrmedelspaket för långsiktigt hållbart jordbruk, dels en utredning om målsättningarna inom cirkulär ekonomi.

Innovationstakten ökar

Flera av rapportens förslag fokuserar på insatser för att underlätta teknikskiften. Det handlar bland annat om åtgärder för att öka incitamenten för energieffektivisering inom såväl fastighetssektorn som energi-och industrisektorn. Det finns också ett förslag om att definiera begreppen nollutsläpp och lågutsläpp för arbetsmaskiner. Ett förslag handlar om att utveckla en stödjande infrastruktur för klimatåtgärder i skogen i syfte att underlätta produktionsprocesser och teknikförändring.

Myndigheternas hinderanalyser lyfter gemensamt behovet av en ökad innovationstakt. Innovation är en central drivkraft i processen för näringslivets klimatomställning och flera förslag syftar till att öka utbudet av innovativa tekniker och produkter, dels via statliga stöd, dels via ökad efterfrågan. Fortsatt stöd till det fordonsstrategiska forsknings-och innovationsprogrammet (FFI) är ännu ett förslag. Ytterligare ett förslag handlar om att tillsätta en myndighetsledd hubb för offentlig upphandling av cement, betong och alternativ till dessa material. Ökade satsningar på metodutveckling för att följa upp och förbättra möjligheterna att minska jordbrukets utsläpp av metan och lustgas föreslås också.

Variationer i sektorers mognadsgrad

En återkommande fråga gäller finansieringen av näringslivets klimatomställning. Ett förslag är att genomföra en nationell pilot för att testa det finansiella instrumentet Carbon Contracts for Difference. Ett annat förslag är att utreda omvända auktioner för ökad kolsänka. Ytterligare ett förslag är att utreda ett anpassat investeringsstöd för jordbruket med inriktning på åtgärder som minskar luft-och klimatutsläpp. En utredning om särskild stöttning för laddinfrastruktur för arbetsmaskiner föreslås också. Inom skattesystemet läggs ett förslag om att fasa ut nedsättningen av dieselskatten och i stället

utreda ett jordbruksavdrag liksom att utreda en grön skatteväxling inom fiskenäringen. Förslag läggs också om en borttagning av nedsättningen av elskatt för datahallar.

Vidare framhåller rapporten att kompetensförsörjning är en klassisk insats i alla typer av strukturomvandlingar. Det handlar inte bara om tillgången till arbetskraft utan minst lika mycket om utveckling av ny och sektorsövergripande kompetens. Kompetensförsörjning är ett instrument för att skapa synergier mellan olika verksamhetsområden. Därför läggs också fram en rekommendation om att ta fram en nationell strategi för att attrahera och behålla internationella och inhemska talanger.

Bolagets synpunkter och bedömning

SBR anser att promemorian/rapporten belyser flera positiva förslag och rekommendationer som kan bidra till näringslivets klimatomställning. Bolaget vill i sammanhanget framhålla att efterfrågan på ökad hållbarhet drivs av både nationella och globala trender och policyförändringar. Bolaget kan konstatera att det under de kommande åren kommer krävas omfattande insatser inom näringslivet för att Sverige ska kunna nå flera miljömål. En viktig förutsättning framöver för tillväxt är att lösa utmaningar med infrastruktur, kompetensförsörjning och tillgång till elkraft. Inom ramen för kommunsamarbetet Stockholm Business Alliance (SBA), ett partnerskap mellan 54 kommuner i åtta län, arbetar bolaget strategiskt och inom utvalda fokusområden med investeringsfrämjande insatser för att identifiera fler investeringsmöjligheter i syfte att attrahera kapital, talanger och arbetstillfällen till regionen. Partnerskapets övergripande syfte är att stärka Stockholmsregionens attraktivitet och konkurrenskraft samt att bibehålla och öka antalet arbetstillfällen i regionen.

SBR instämmer till fullo rapportens analys att näringslivet har möjlighet att bidra till en snabbare global klimatomställning genom överföring av teknik, innovationer och kunskaper. Bolaget vill i detta sammanhang särskilt också lyfta vikten av Stockholmsregionen som bärare av en stark näringslivsstruktur och förnyelseförmåga med såväl branschbredd, hög grad av specialisering och konkurrenskraft som gör regionen resilient och robust inför framtida hållbarhetsutmaningar. För att hantera utmaningarna och säkerställa långsiktig hållbarhet inom näringslivet kan bolaget vidare konstatera att det krävs stabila och breda samverkansformer, gemensamma utgångspunkter och samordnade prioriteringar. Bolaget kan konstatera att klimatförändringarna driver på utvecklingen mot hållbar produktion och fossilfria alternativ inom bland annat tillverkningsindustrin och transportsektorn. Kraven på företag och verksamheter ökar när standarden för vad som anses vara ledande hållbarhetsarbete höjs snabbt. Omställningen skapar nya affärsmodeller i flera av Stockholmsregionens största branscher och nya affärer, särskilt inom miljöteknik och fordonsindustrin.

Efterfrågan på en mer hållbar produktion utgör en betydande konkurrensfördel för Sverige och i synnerhet för Stockholmsregionen. För att klara ambitiösa klimat- och miljömål och för att kunna konkurrera globalt står industrin under starkt omställningstryck. Förväntningarna är höga från kunder, partners och underleverantörer på hållbarhet i produktionen. Även om omställningstrycket är en utmaning så ser bolaget också en tydlig möjlighet för hållbar tillväxt och ökad konkurrenskraft i regionen. Automatiseringsgraden och digitaliseringsmognaden är hög i regionens industriföretag. Dessa aktörer utgör en viktig möjliggörare för ökad hållbarhet och resurseffektivitet. I regionen finns också flera företag som ligger i framkant av utvecklingen mot mer hållbara transporter, inte minst i form av e-mobilitet inklusive en mer hållbar

batteriproduktion. Life science branschen liksom byggindustrin i regionen innefattar också företag där konkurrensförutsättningarna framåt är goda. Skogsföretagen samt pappers- och massabranschen i regionen gynnas av ökad efterfrågan på förnybara skogsprodukter i mode och bygg.

SBR delar rapportens analys om att näringslivets kompetensförsörjning är avgörande för tillväxt, innovation och stark konkurrenskraft. Bolaget välkomnar därför särskilt rapportens förslag och rekommendation om att en nationell strategi för att stärka Sveriges attraktionskraft rörande internationell kompetens och bibehållandet av både inhemska och utländska talanger bör tas fram.

SBR vill särskilt också framhålla att ett robust, fungerande system för energiförsörjning spelar en avgörande roll för näringslivets klimatomställning och där tillförseln av el har central betydelse. Elektrifieringen bidrar inte bara till att Sveriges klimatmål kan uppnås utan ger även möjligheter för näringslivet att skapa nya affärsmöjligheter och arbetstillfällen.

SBR vill avslutningsvis betona vikten av att belysa vilka hinder/barriärer som näringslivets aktörer möter för klimatomställningen. SBR anser att rapporten genomfört olika hinderanalyser på ett föredömligt sätt. I frågan om tillståndsprocesser noterar bolaget att rapporten inte lämnar några förslag eller rekommendationer med förklaringen att beskrivningen av problembilden skiljer sig mellan verksamhetsutövare och myndigheter där det finns en låsning i aktörernas positioner samt att det redan pågår analysarbete från andra aktörer. SBR kan emellertid konstatera att om näringslivet ska ha en nyckelroll i klimatomställningen krävs snabba och förutsägbara tillståndsprocesser så att företag vågar investera för framtiden.

Staffan Ingvarsson
VD

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn

Staffan Ingvarsson, VD

Datum

2022-10-24